

25^è
aniversari

PRESENTACIÓ

M. Pilar Massana
Presidenta del CEL'H

Aquest no és un número qualsevol. Aquí hi ha vint-i-cinc anys d'il·lusions, de contactes, d'esforç, de compromís cívic, de milers d'hores de reunions, d'imaginar un Hospitalet millor. I tot això, a més, gaudint.

Es coneix poc, i fins i tot els que ho hem seguit de la vora quedem impressionats si fem una mirada retrospectiva sobre el que hem fet. Més de 250 persones han investigat i publicat sobre la ciutat de manera directa. Que hagin ajudat o participat de manera indirecta en la investigació, moltíssimes més.

S'han tractat quasi tots els camps: urbanisme, comarcalització, demografia, antropologia, història, franquisme, immigració, economia, món rural, comerç, indústria, atur, cultura, festes, esport, cinema, vida associativa, serveis, transport, llengua, premsa, política, habitatge, dones, solidaritat. Amb rigor, aportant dades noves.

S'ha estat capaç d'aglutinar el nou investigador universitari que vol fer la tesi i el vell investigador que coneix la ciutat perquè l'ha viscuda, l'ha estudiada i se l'estima.

S'hi han entregat moltes hores gratuïtament. Més encara, a més d'entregar-hi les hores, molts hi han deixat recursos en efectiu.

Hem sabut mantenir tota mena de pluralismes, el polític, filosòfic, religiós, d'origen i de classe. Tothom ha estat benvingut. No hem preguntat què pensava, què creia, quin era el seu grup. Amb modèstia, ens podem vanagloriar d'haver estat una casa d'idees, de reflexions i de convivència.

S'han creat instruments, les publicacions, el manual *Història de l'Hospitalet*, el fons documental informatitzat, recursos didàctics, i n'hem fet tanta difusió com hem pogut... Ens fa molt goig que professorat, estudiants o periodistes, vinguin a consultar-nos.

S'han promogut les xarxes: de vida associativa, de mestres, d'anàlisi històrica, de recuperació de la memòria, de col·lectius d'immigrats, de les associacions de dones, de contactes amb l'exterior. Hem volgut ser un centre d'irradiació i, també modestament, ens sembla que una mica ha estat així.

Hem volgut respondre a l'ideal de ciutat acollidora promovent reflexions sobre la immigració, facilitant la integració d'uns amb els altres i, junt amb altres entitats, defensant el català com a vehicle de solidificació del país.

En una ciutat amb poca memòria col·lectiva hem intentat rescatar de l'oblit tant el patrimoni de les pedres i del paisatge, l'arquitectònic, com el patrimoni cultural, dels fets i de les persones que donen solidesa, que vertebrin i són referents per a tothom.

Aquest número és una mica el resum de tot això. És de sentit comú que una entitat que es preocupa per la recuperació de la història procuri, en primer lloc, recuperar la seva pròpia història. L'índex és el reflex de quines han estat les preocupacions fonamentals del Centre d'Estudis de l'Hospitalet durant aquests vint-i-cinc anys.

Jaume Botey, un dels fundadors del Centre, descriu com van ser els orígens i com, al voltant d'aquells objectius, es va anar vertebrant un grup de persones i l'entitat, els primers fruits o publicacions, les primeres línies d'investigació, les primeres aparicions públiques.

Carles Santacana, historiador, que junt amb **Joan Camós** ha estat sempre present en els treballs d'història que s'han fet («Manual», memòria històrica, industrialització, històries en concret, de la bicicleta, del cinema, d'alguns esports, d'excursionisme, de les festes), tracta els àmbits que s'han treballat, fins on s'ha arribat i quines línies de treball s'haurien de seguir.

L'elaboració dels materials didàctics per a les escoles *L'Hospitalet és escola* va ser una de les tasques més llargues, d'equips més nombrosos i, alhora, de major resultat. Ho expliquen **Joan Camós**, historiador, **Carme Alzaga**, mestra, i **Júlia Costa**, mestra, que van participar de manera directa tant en l'elaboració dels materials com en els equips de mestres.

Una de les prioritats del Centre des dels seus inicis ha estat el tema de la immigració. La dels anys 1955-1975, provinent majoritàriament de la resta de l'Estat, i l'actual, majoritàriament provinent de l'estranger. **Clara Carme Parramon**, antropòloga, que ha estudiat i publicat sobre el tema, tant des del punt de vista estadístic com cultural, comenta la tasca d'investigació i difusió que el Centre ha fet sobre aquesta qüestió.

Manuel Domínguez, historiador, que fou el responsable dels tallers d'història dels barris, i en concret del de Bellvitge, ens parla del que hem fet entorn de la vida associativa a la ciutat, des de les jornades d'ara fa quasi vint anys fins a les preocupacions per la vida associativa d'ara.

Jesús Vila, periodista, vinculat al Centre des del seu origen, pot explicar en primera

persona el debat sobre comarcalització, perquè hi va participar. Parla també de la feina del Centre en la conservació del patrimoni i l'elaboració del nomenclàtor.

Cristóbal Urbano, degà de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació, parla de la preocupació del Centre en relació amb el fons de documentació com a expressió de la voluntat d'oferir instruments als estudiosos i estudioses. Des dels inicis, amb la primera i la segona edicions de *Bibliografia sobre l'Hospitalet*, origen del que posteriorment ha estat el servei Babel'H i, per tant, també dels contactes que això ha comportat amb universitats i altres institucions.

Miquel Solana, geògraf, fa un recorregut pel ventall de publicacions fetes pel Centre durant aquests 25 anys. Són moltes i sobre tots els temes, com ja he dit. Veure-les amb goig totes juntes no ens ha de fer perdre la memòria de l'esforç que en el seu moment ha suposat crear-les.

Núria Toril, periodista, parla d'una multitud d'altres feines, aparentment disperses, però que han representat un pes i una dedicació molt importants, des de la presència a la Televisió de l'Hospitalet, col·laboracions amb altres entitats de l'Hospitalet o de fora -impartint cursos, conferències, sovint esporàdiques o també de manera regular-, formar part de tribunals, presència als esdeveniments importants de la ciutat.

Marcel Poblet, historiador, parla de la vida quotidiana, la vida interna. Tot això no hauria estat possible sense un munt de gent que hi ha posat el coll, directament des de les juntes, planificant o buscant recursos, amb els equips creats per a cada tasca: de mestres de primària o d'ensenyament mitjà, de normalització lingüística, amb el grup Pont de la Llibertat, amb el col·lectiu de debat 5/4 per 3/4, o amb altres entitats de fora, el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, la Coordinadora de Centres, les universitats. Tot això tampoc no hauria estat possible sense un estil, una manera de fer integradora, fent que tothom que entrés al Centre se'l sentís com a cosa pròpia.

A les últimes pàgines trobareu una cronologia, elaborada per **Marta Batet**, de les activitats més importants durant aquests 25 anys: publicacions, presència pública, xerrades i actes, relacions externes, cursos i tallers... I, finalment, la llista de les diferents juntes del Centre.

També hem volgut dedicar moltes pàgines a persones amigues del Centre perquè ens donin la seva opinió. Gràcies per les lloances, pels bons desitjos i per les observacions.

Només em queda donar les gràcies i l'enhorabona. La felicitació. Jo hi he estat sempre present. Em vaig creure el projecte des del seu començament. Ara tinc l'honor de parlar com a presidenta. Però és ben veritat que ho faig en nom de tots i totes i per

agrair-vos la feina. Sense totes les persones que hi han estat no hauríem arribat fins aquí. El Centre és vostre, vosaltres l'heu fet. Gràcies.

Gràcies pel treball voluntari i generós, pel compromís: hem aprofundit en el passat per poder mirar el futur, hem estudiat el territori per fer de l'Hospitalet una casa més amable, hem après que les diferències entre nosaltres segons la procedència són una riquesa, hem volgut ser els protagonistes de la nostra pròpia història.

Gràcies als anteriors presidents i presidentes: a Jaume Botey, a Carme Arranz, a Carles Santacana, a Mireia Mascarell. Gràcies a tots i totes els que heu format part de les juntes. Sou molts i moltes, i m'allargaria massa. Hi ha la llista al final. Però vull donar les gràcies de manera especial a Montserrat Perelló i a Mercè Artigas. Han estat la cara visible del Centre a la ciutat i a fora de la ciutat durant molts anys, quasi divuit. El seu treball metòdic i escrupolós, obrint sempre nous camins i garantint el servei del fons documental, com «la joia de la corona» del que hem fet, és el que ha donat la credibilitat al Centre, de la qual ara gaudim. També a Rosa Guinart, que durant tants anys va fer amb elles la feina amagada, la feina imprescindible però que no es veu i que anys després va continuar Marta Tapiol. Gràcies, moltes gràcies.

Gràcies a tots els que han escrit o investigat. Sense la seva feina, no el Centre sinó la ciutat, seria menys. Amb les vostres hores i treball heu fet possible que la ciutat sigui més i no menys, més coneixedora de si mateixa, més estimable, més acollidora, amb més identitat.

Gràcies als socis i sòcies per la vostra col·laboració. Vull fer esment sobretot d'aquells i aquelles que ho sou des del començament i no heu defallit. Sabem que no podeu fer altra cosa, que molts ja viviu fora, però sapigueu que ens alegrem de veure-us. Teniu els mateixos sentiments que nosaltres. Gràcies.

Gràcies a l'Ajuntament pel suport i la confiança. Sabeu que volem ser col·laboradors lleials i ens agrada saber que vosaltres també ho sabeu. Cadascú des del seu espai, vosaltres la Casa Gran i la casa de tothom, nosaltres fent una feina sovint de formiga, però amb voluntat de servir la mateixa gent. Sabeu que us necessitem com a col·laboradors i esperem que seguirà essent així. Gràcies.

Gràcies a la Conselleria de Cultura de la Generalitat i a tants altres departaments i organismes de la Generalitat als quals hem acudit demanant suport, al de Benestar Social, de Patrimoni, de Memòria Històrica. Dic, com abans, en relació amb l'Ajuntament: volem ser col·laboradors lleials, necessitem la vostra col·laboració i esperem que seguirà essent així. Gràcies.

Gràcies a les nostres entitats germanes de fora de l'Hospitalet, a la Coordinadora de Centres d'Estudi, al Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, als departaments universitaris amb els quals hem col·laborat i ens han donat el seu suport. Gràcies. I,

finalment, **gràcies** a la gent de la ciutat de l'Hospitalet, a les associacions, als claustres de les escoles i als alumnes. Són els primers usuaris i sabem que sense ells nosaltres no tindríem raó de ser. Potser queda una mica cursi, però diria que des del seu origen el Centre d'Estudis és fruit d'un enamorament amb la ciutat, la gent, els homes i les dones, els immigrants, els avis i els néts. Abans dèiem que l'Hospitalet és un amor difícil. Per a nosaltres, en canvi, ha estat i és molt satisfactori. Gràcies.

El 5 de març del 2008 la M. José Gómez Olivares ens va enviar una carta dient: «*Vull fer-vos arribar l'alegria que he sentit de rebre la informació del CEL'H, fruit de tants esforços*». Doncs, allà on siguis, M. José, amb aquest *Quaderns d'Estudi* estaràs ben contenta! Estigues atenta quan obris el correu. Gràcies pel teu suport, quan més el necessitàvem.

El Sr. Jaume Codina, fundador del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, l'any 1985, en el pròleg del meu llibre sobre l'Hospitalet del segle XVIII deia, referint-se al Centre d'Estudis de l'Hospitalet quasi acabat de néixer:

«Benvinguda sigui aquesta veu nova a la comarca i que ressoni ferma i perdurable: l'Hospitalet ho necessita i ho mereix a l'ensem. El Centre d'Estudis local està cridat a exercir d'una manera natural no pas cap funció de suplència, sinó aquella que li és pròpia i conforma la seva raó de ser.»

La tasca ha estat molta. Sens dubte ho hem aconpleert amb escreix.

Moltes gràcies.